

ريزر ف تکت های هوایی و هتل در سراسر جهان بطور آنلاین همیشه و همه جا

وب سایت skytravels.com در زمینه ارایه خدمات مسافرتی بصورت آنلاین در افغانستان پشواز می باشد، که از جدید ترین تکنالوجی روز استفاده کرده و آنرا مطابق خواست مشتریان محترم تهیه نموده است. وب سایت skytravels.com بعنوان یک شرکت کاملاً افغانی، ارایه کننده خدمات فروش تکت های هوایی و هتل در سراسر جهان به مشتریان خویش میباشد. استفاده از skytravels.com آسانترین، کوتاه ترین و ارزانهترین طریقه برای رفع نیازمندی های مسافرتی شماست.

حالا شما می توانید با مراجعه به **GOOGLE PLAY** و **APP STORE** نرم افزار SKYTRAVELS را دانلود نمایید.

020 230 4949 - 020 230 4848
SUPPORT@SKYTRAVELS.COM

موفقیت من بانک من

www.azizibank.af

1515

یادداشت روز
صفحه ۲

غزنی؛ میدان جنگ، برای طالبان یا نهادهای امنیتی؟

قوماندان امنیه ولایت غزنی از تحرکات تازهی مخالفین مسلح در این ولایت خبر داده و گفته است طالبان پس از مرگ اختر منصور در پاکستان، در صدد انتقام گیری اند و آمادگی حمله به این شهر را گرفته اند. مقامات محلی غزنی گفته اند در یک هفته ای اخیر، ...

**وزارت داخله:
دو مقام بلندپایه ی
شهرداری کابل به اتهام
فساد اداری بازداشت شدند**

صفحه ۱۲۱

داریانا افغان هوایی شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

+93(0)777071333
+93(0)700071333
+93(0)790071333
+93(0)786071333
www.flyariana.com
info@flyariana.com

یک طرفه	دو طرفه
کابل - مسکو 300\$	590\$
کابل - دهلی 135\$	266\$
کابل - هرات 6000AF	12000AF

ښوونې او روزنې ته د کلي د ماشومانو لاس رسی

د کلیوالو د ژوند ښه والي له اقتصادي، ټولنيز، فرهنگي او پراختيايي پلوه د کلیو د بيارغونې او پراختيا وزارت د ملي پيوستون پروگرام مهم او اساسي هدف دی چې د خپل فعالیت له پیل نه تراوسه پورې یې د هیواد ۳۴ ولایتونو په کلیو او واندو کې دهغه د تحقق له پاره عملي هڅې کړي دي او پدې برخه کې یې روښانه لاسته راوړنې پراخې پرايښي دي. دې ملي پروگرام د زرگونو ټولگټو پراختيايي پروژو په تطبیق سره په بیلابیلو سکټورونو لکه روغتیا، ښوونې او روزنې، معیشت، د څښاک پاڼې اوبه، د کرنیزو اوبولگولو کانالونه، بریښنا او نورو برخو کې توانیدلی د هیوادوالو په ژوند کې د پاملرنې وړ مثبت بدلونونه رامنځته کړيدي.

د هیواد د نورو ولایتونو په منځ کې د هرات ولایت یوشمیر ولسوالۍ او بې شمیره کلی او باندي هم په بې ساري توگه د ملي پيوستون پروگرام له لاسته راوړنو څخه پدې برخه کې برخمن شوي دي. د بیلگې په توگه د هرات ولایت د انجیل ولسوالۍ د عقاب کلی چې د نوموړې ولسوالۍ سهیلی خوا ته پروت دی، دهغو کلیو له جملې نه دی چې د ملي پيوستون پروگرام ترپوشن لاندې راغلی دی او د پراختيايي شوراگانو د ټاکنو د پراوونو له تیروولو او د (ښځینه او نارینه) غړو له ټاکلو وروسته، ددې کلی خلکو په لومړي دور کې د روغتيايي مرکز، پلگوتي او کانال جوړولو د تطبیق له پاره په نظر کې نیولي دي چې له نیکه مرغه یې نوموړې پروژې په بریالی توگه تطبیق او گټې اخستې ته سپارلي دي. البته د ناروغانو له پاره دلیردولو دامکاناتو کموالی، له روغتيايي امکاناتو نه د برخمن کیدو له پاره د ناروغانو د زیات واټن وهل او د کرنیزو څمکو د اوبولگولو په جریان کې داوبو ضایع کیدل د خلکو له لویو ستونزو څخه دي چې د ملي پيوستون پروگرام په وسیله د نوموړو پروژو په تطبیق سره تر زیاته حده له منځه تللي دي.

خو په دې لړ کې د کلیو د بيارغونې او پراختيا وزارت د ملي پيوستون پروگرام د مثبتو او اغیزمنو پراختيايي هڅو له جملې، یو یې هم د انجیل ولسوالۍ د عقاب کلی د نجونو او هلکانو زده کوونکو له پاره دیوي (لیسي) ښوونځی جوړیدل دي چې په بریالیتوب سره ترسره شوی او اوس یو زیات شمیر زده کوونکي پکې په زده کړو بوخت دي. د ملي پيوستون پروگرام دغه ښوونځی په دوهم پړاو کې له خلکو سره له موافقې وروسته د نجونو او هلکانو د سبق ویلو له پاره د ځای د کموالي په برخه کې، په نظر کې ونیول. نوموړي ښوونځي په درې جریبه ځمکه کې جوړ شوي دي او (۲۴۶۷۰۰۰) افغانۍ چې په هغه کې د خلکو لس سلنه ونډه هم شامله ده، پرې لگښت راغلی او شاوخوا (۳۰۰) کورنۍ ترینه گټه اخلي.

دیادونې ورده چې (۷۰۰) تنه ښځینه او نارینه زده کوونکي پکې په زده کړو بوخت دي. ددې ښوونځي په جوړیدو سره د خلکو په تیره بیا د ښځینه وو زیاتې ستونزې له منځه تللي دي.

ددې ښوونځي یو تن زده کوونکي فرحناز کریمی داسې وویل:

«د هغو ستونزو له جملې نه چې مخکې خلک ورسره مخامخ و، یوه یې هم د زده کوونکو د میاشتنۍ کرایې چې د زده کوونکو د کورنیو له خوا ورکول کیده، د یادونې وړ ده څو هغوی وکولی شي د زده کړې له پاره له کلی نه بهر نورو ښوونځیو ته لاړ شي. همدارنگه د زده کوونکو په وسیله (په تیره بیا نجونو) د ډیر واټن وهل په کلی کې دلیردولو دامکاناتو نه شتون او همدارنگه ناوړه اقتصادي او امنیتی وضعیت یو شمیر کورنیو ته لویه ستونزه وه چې د عقاب کلی خلک ورسره مخامخ و او یو شمیر ماشومان د ښوونځي او زده کړو نه بې برخې پاتې و.»

له نیکه مرغه د کلیو د بيارغونې او پراختيا وزارت د ملي پيوستون پروگرام بله خوا ددې ښوونځي په جوړیدو سره زیاتره ستونزې له منځه تللي دي. د یادونې وړ ده چې ټولې ښځینه ښوونکي د کلی میرمنې دي. دغه میرمنې سر بیره پردې په کلی کې د سواد د کچې لوړوالي له پاره هڅې کوي هره میاشت د ښوونکي تنخوا اخلي او لدې لارې خپلې کورنۍ سره مرسته کوي.

و بازپرسی قرار گرفت؟ تا حال کسی می‌داند حکومت وحدت ملی با غارت‌گران سرمایه‌ی مردم در کابل‌بانک که آن سرمایه حیثیت خون و مایه‌ی زندگی را برای آن‌ها دارد چه کار کرده است؟ با تأسف، در افغانستان پیش‌گامان فساد کسانی هستند که یا حکومت توان مبارزه با آن‌ها را ندارد و یا آن‌ها نهادهای مسئول را تطمیع کرده و عملاً با خود هم‌دست کرده‌اند. این مسأله چهره‌ی فساد در کشور را خطرناک‌تر می‌سازد. وضعیت طوری پیش آمده که دیگر دزد حتا نمی‌خواهد با چراغ به دزدی بیاید، بلکه در روز روشن وارد شهر شده و همه‌چیز را غارت می‌کند. شحنه‌های حکومتی در روشنی روز یا خواب‌اند و یا شریک قافله.

حکومت بارها و بارها مرتکب آن شده است. چه کسی باید جلو این فساد فراگیر را بگیرد؟ شعر مشهوری است که می‌گوید: هر چه بگندد نمکش می‌زنند/ وای از آن‌روز که بگندد نمک. و نیک می‌دانیم که نمک این کشور گندیده است. از این‌ها که بگذریم، صداقت حکومت در مبارزه با فساد را، می‌توان مورد شک و چالش قرار داد: موارد فساد که تا امروز چه در دوره‌ی حکومت پیشین و چه در دوره‌ی حکومت وحدت ملی از سوی معتمدان ارگ صورت گرفته و هنوز دنباله دارد، حکومت در برابر آن‌ها چه اقدام عملی‌یی نموده است؟ فرجام ماجرای «شهرک هوشمند» چه شد؟ فساد کمرشکنی که در انتخابات صورت گرفت، آیا مورد بررسی

نمک‌های گندیده

ستار ثابت

روز گذشته وزارت داخله از بازداشت دو مقام بلندپایه‌ی شهرداری کابل به ظن سوءاستفاده از صلاحیت‌های وظیفوی و دست داشتن در فساد اداری خبر داد. محمد اسلم اکرمی معین مالی و اداری و سرپرست سابق شهرداری کابل، و احمد کمال قاسم‌یار رییس منابع بشری این اداره دو شخصی هستند که به اتهام فساد بازداشت شده‌اند. شهرداری کابل یکی از نهادهایی است که ید طولایی در ناکارآمدی و گسترش فساد دارد. بازداشت دو مقام از این نهاد به جرم ارتکاب فساد در کشوری که تاروپودش با فساد تنیده شده است، کاری نه‌چندان بزرگ و مؤثر، اما بهتر از هیچ.

داستان فساد در افغانستان، داستانی است درازدامن و پیچیده؛ از اداره‌ی یک مکتب شروع تا مهم‌ترین نهادهای حکومتی، همه در فساد غرق‌اند و کارشان شده حرفوی ساختن این عمل زشت. فساد در افغانستان تبدیل به یکی از پربسامدترین حرفه‌ها شده و گویا نهادهای دولتی رقابت‌های تنگاتنگی هم به‌خاطر پیشی‌گرفتن از یکدیگر در این راستا دارند؛ طوری که گاهی خبر از «فساد هولناک» در وزارت معارف به بیرون درز می‌کند، گاهی کابل‌بانک به غارت می‌رود، گاهی وزارت دفاع با سربازان خیالی‌اش فساد می‌آفریند و گاهی هم خبرهای هولناک‌تر از این‌ها شناس‌نامه‌ی نهادهای دولتی می‌شود. بی‌جا نیست که چند سال پیشی این کشور در صدر کشورهای فاسد جهان قرار می‌گیرد و دیوید کامرون با جمله‌ی «رییس‌جمهور کشوری به‌طور شگفتی‌انگیزی فاسد» آمادگی پذیرایی از میهمان از

نسبت سنت و تعصب

عمران راتب

شکل‌گیری یک باور از راه جبر و تحمیل:

باورها و پدیده‌های کهنه و جاافتاده در یک جامعه، هنگامی که با پدیده‌های جدید و تازه‌یی مواجه می‌شوند، از خود در برابر سلطه‌ی آن‌ها به‌سختی مقاومت نشان می‌دهند. این یک امر طبیعی و قابل درک است. شوپنهاور معتقد بود که یک پدیده جهت نهادینه شدن، از سه مرحله‌ی ناگزیر عبور می‌کند: نخست مورد تمسخر قرار می‌گیرد. در مرحله‌ی دوم با مقاومت شدیدی روبه‌رو می‌شود و سرانجام همه‌گی آن را به‌عنوان یک امر بدیهی پذیرفته و آن پدیده اندک‌اندک تبدیل به ایمان آدم‌ها می‌شود. بنابراین، چنین پدیده‌یی تا مرحله‌ی نهادینه شدن، روال عادی و طبیعی تعامل را طی نکرده، بلکه همراه با جبر خودش را بر جامعه تحمیل می‌کند. به این معنا که جامعه در پذیرش آگاهانه‌ی آن سهمی ندارد. در چنین فرایندی، نیک مبرهن است آن چیزی که غایب است، تعامل و برهم‌کنشی فکری میان پدیده‌های نو و کهنه است.

بسیار ابتدایی و بسته باقی مانده، مشکل است بدون هیچ برخورد و تنش خود را تسلیم این «تمن زباله» و «غول‌های مصرف» آن کند. کالاورگی و تبدیل شدن همه‌چیز به یک صنعت، از مشخصات بارز «تمن زباله» و «جامعه‌ی مصرفی» است؛ کشوری که تا مرحله‌ی صنعتی شدن هنوز فاصله‌ی زیادی دارد، بدیهی است که در این تعامل دچار چالش و سرخورده‌گی شده و این سرخورده‌گی سبب می‌شود تا ترس دوباره نسبت به آن تمن و تعامل با آن، در زیر پوست آن کشور جان بگیرد. نتیجه این می‌شود که چنین تعاملی ناکام مانده و آن ساختار اجتماعی - فرهنگی سستی همچنان در لاک سنت خود باقی بماند. این بار اما، با تعصب و ضدیت بیشتر.

تعصب در جامعه یک پدیده‌ی واقعی است؛ اما طبیعی و ذاتی نیست. واقعیت دارد زیرا کارکرد و برآیند دارد. اما ذاتی نیست چون محوشدنی، دارای شدت و ضعف و قابل کتمان است و می‌توان در برابر آن ایستاد. تعصب اجتماعی زاده‌ی سنت است. اگر بتوان برای افعال و پدیده‌ها حسن و قبح ذاتی قایل شد، آن‌وقت می‌توان گفت سنت بالذات تعصب‌آفرین است. زیرا سنت همواره در قالب ایمان‌ورزی بی‌قیدوشرط به خود و پروای دیگری را نداشتن است. نه این‌که از خود در برابر دیگری بی‌اعتنایی نشان دهد، بلکه با سرسختی در برابر آن مقاومت می‌کند. این سخت‌جانی و مقاومت، سنت را تبدیل به یک امر متصلب و دگم می‌کند؛ تصلب به معنای پافشاری بر حفظ خود و نپذیرفتن دیگری. این نپذیرفتن و عدم تعامل اما، سنت را همواره در درون یک «حد» نگه می‌دارد؛ در درون یک دایره‌ی بسته. سنت به خود اجازه نمی‌دهد از آن حد پا را فراتر بگذارد و به دیگری نیز مجال در نوردیدن آن حد را نمی‌دهد. این گونه است که سنت تبدیل به یک امر متصلب و بی‌چون‌وچرا گردیده و در پس دیواری از تعصب پنهان می‌ماند. آن‌جا که مجال برای بروز چون‌وچرا نیست، علی‌القاعده تکرر از میان رفته و تک‌صدایی شکل می‌گیرد. سرکوب امکان‌ها و چون‌وچراها باعث ظهور حاکمیتی ناظر، سراسربین و سخت‌گیر می‌شود. از این‌رو، تعصب صدای حکومت تک‌صدایی است و سلطه‌ی آن صدا، ضامن بقای قدرت.

این نپذیرفتن و عدم تعامل اما، سنت را همواره در درون یک «حد» نگه می‌دارد؛ در درون یک دایره‌ی بسته. سنت به خود اجازه نمی‌دهد از آن حد پا را فراتر بگذارد و به دیگری نیز مجال در نوردیدن آن حد را نمی‌دهد. این گونه است که سنت تبدیل به یک امر متصلب و بی‌چون‌وچرا گردیده و در پس دیواری از تعصب پنهان می‌ماند. آن‌جا که مجال برای بروز چون‌وچرا نیست، علی‌القاعده تکرر از میان رفته و تک‌صدایی شکل می‌گیرد. سرکوب امکان‌ها و چون‌وچراها باعث ظهور حاکمیتی ناظر، سراسربین و سخت‌گیر می‌شود. از این‌رو، تعصب صدای حکومت تک‌صدایی است و سلطه‌ی آن صدا، ضامن بقای قدرت.

فرهنگی آدم‌ها سنجیده می‌شود. هردو با تعصب و نقدناپذیری همراهند. کوتاه‌سخن، چرا چنین است و یک جامعه چه راهی را در پیش می‌گیرد تا دچار چنین وضعیت تعصب‌زده‌یی می‌شود؟ یکی - دو مورد را در این خصوص به اختصار یادآوری می‌کنم. شکل‌گیری یک باور از راه جبر و تحمیل: باورها و پدیده‌های کهنه و جاافتاده در یک جامعه، هنگامی که با پدیده‌های جدید و تازه‌یی مواجه می‌شوند، از خود در برابر سلطه‌ی آن‌ها به‌سختی مقاومت نشان می‌دهند. این یک امر طبیعی و قابل درک است. شوپنهاور معتقد بود که یک پدیده جهت نهادینه شدن، از سه مرحله‌ی ناگزیر عبور می‌کند: نخست مورد تمسخر قرار می‌گیرد. در مرحله‌ی دوم با مقاومت شدیدی روبه‌رو می‌شود و سرانجام همه‌گی آن را به‌عنوان یک امر بدیهی پذیرفته و آن پدیده اندک‌اندک تبدیل به ایمان آدم‌ها می‌شود. بنابراین، چنین پدیده‌یی تا مرحله‌ی نهادینه شدن، روال عادی و طبیعی تعامل را طی نکرده، بلکه همراه با جبر خودش را بر جامعه تحمیل می‌کند. به این معنا که جامعه در پذیرش آگاهانه‌ی آن سهمی ندارد. در چنین فرایندی، نیک مبرهن است آن چیزی که غایب است، تعامل و برهم‌کنشی فکری میان پدیده‌های نو و کهنه است.

هنگامی که در نبود اندیشه چیزی در جامعه پا می‌گیرد، دوام آن نیز فقط با سرکوب ممتد و نبود اندیشه میسر است. زیرا اندیشه همواره شک و پرسش را به‌ذنبال دارد و فلسفه‌ی وجودی آن نیز این است که همیشه نامتعارف است و به‌خودی‌خود در برابر چیزهای موجود شکل گرفته و دوام می‌یابد. یعنی نمی‌توان اندیشه کرد و از نقد و

پرسش فاصله گرفت. «پرسش، تقوای تفکر است.» نتیجه این‌که پرسش، باورهای جبری را به چالش می‌کشد و باور جهت حفظ بقای خود، ناگزیر به سخت‌جانی و بنابراین، به تعصب متوسل می‌شود. لذا آن‌جا که بیش از انتقادی غایب است، ترس همراه با یک نوع گاردگرفتگی در برابر پدیده‌های نوین پدیدار می‌گردد. ناشیانی پدیده‌های کهنه و نو در تعامل با همدیگر: این‌جا من بیشتر به مظاهر تمدن و فرهنگ مدرن نظر دارم. ساختار اجتماعی و فرهنگی یک جامعه‌ی سنتی طوری است که به‌زودی نمی‌تواند پذیرای این مظاهر شود. اگر بتوان موضوع تعامل یک ساختار اجتماعی سنتی با ساختار اجتماعی - فرهنگی مدرن را، فرهنگ و اقتصاد آن اجتماع در نظر گرفت، آن‌وقت می‌شود گفت که آن موضوع فقط ظرفیت تعامل با پدیده‌های متناسب و تا حدی همگون با خود را دارد؛ دست‌کم تا مدت زمانی. از این‌رو، مظاهر تمدن امروزی - که اغلب در جوامع غربی مبتنی بر سنت دیرینه‌ی آن جوامع طی سال‌ها مبارزه شکل گرفته - یک‌شبه و به آسانی قابلیت انطباق و درهم‌آمیزی با سنت‌های کهنه‌ی این کشورها را ندارد.

این شکاف را البته نمی‌توان یک‌سره به‌پای وجود خاصیت عدم پذیرش دیگری در ساختارهای اجتماعی کشورهای سنتی گذاشت؛ بل تأمل در نحوه‌ی ورود و کنش نیز اهمیت خاصی دارد. تعامل ناشیانه نه‌فقط نمی‌تواند نواها را بر کنه‌ها پیروز گرداند، بل به سخت‌جان‌تر شدن پدیده‌های کهنه نیز می‌انجامد. تمدن امروزی غرب مصداق واقعی همان تعبیر مورد علاقه‌ی ژان بودریار است: «تمن زباله». کشوری که اقتصاد و فرهنگ آن هنوز به‌صورت

در عرصه‌ی عمومی، وجه مشخصه‌اش را از بین می‌برد. آن را کتمان نمی‌کند، بل در نگاه جمعی از آن قباح‌زدایی می‌کند. نگاه جمعی دیگر به چشم قبح به تعصب نمی‌بیند؛ زیرا سنت قبلاً امکان‌های نگاه از زاویه‌یی دیگر به‌سوی مسأله را از عوام گرفته و تعصب به‌مثابه‌ی تنها نگاه ممکن جمعی باقی مانده است. از این رهگذر است که سنت و تعصب پرسش‌ناپذیر و در گذر زمان قدسی می‌شود. چه این‌که پرسش همواره با تشکیک در مبانی و قاعده‌ی یک امر همراه است و نقد فقط با زیر سؤال بردن استدلال آن امر امکان‌پذیر می‌شود، اما حد و تعصب موجود در سنت، جلو این پرسش‌ها و نقدها را می‌گیرد. در جامعه‌یی که نگاه غالب مردم سنت‌مدارانه است، میان امر قدسی و سنت رابطه‌ی گسست‌ناپذیری شکل می‌گیرد. هردو دارای کارکرد و نمود یگانه‌اند؛ با این تفاوت که مرجعیت امر قدسی از یک نشانی ماورایی تأمین می‌شود، اما آیشخور سنت با رفتار اجتماعی و مناسبات

هبت‌الله در مقایسه با منصور

به‌طور کلی، به‌نظر می‌رسد که هبت‌الله رهبر ضعیف‌تری نسبت به منصور است، اما او همچنین می‌تواند چهره‌ی کمتر مناقشه‌برانگیز باشد. منصور یک رهبر قدرتمند و قاطع بود که اگر احساس می‌کرد نیازی به این کار وجود دارد، حاضر به نابودی مخالفان خود بود. اما او همچنین مهارت زیادی در مدیریت اداری و نظامی داشت. ظاهراً هیچ‌کدام از این ویژگی‌ها به‌وضوح در هبت‌الله وجود ندارند، اما با این حال، او به همان اندازه فاقد نقاط ضعف منصور است که او را فردی تفرقه‌افکن ساخته بود.

برخلاف منصور که متهم به تجارت مواد مخدر و کسب‌وکارهای شخصی بود، به نظر می‌آید هبت‌الله از این گناه مبرا باشد. در حالی که منصور متهم بود زندگی دنیایی و مرفه‌ی را پیش می‌برد، هبت‌الله چنین توصیف می‌شود که زندگی نسبتاً سخی را با اموال یا کسب‌وکار شخصی محدود می‌گذراند. به‌طور مشابه، برخلاف منصور که برای سوءاستفاده از قدرت خود برای ایجاد دسته‌ی از وفادارانش مورد انتقاد قرار داشت، هبت‌الله هیچ سابقه‌ی (ادعا یا حقیقی) از چنین کاری ندارد. همچنین به‌نظر نمی‌آید که تلاش کرده باشد قدرت شخصی برای خود ایجاد کند. در زمینه‌ی وابستگی‌های قبیله‌ی، هبت‌الله یک نوزی است که تعدادی از اعضای آن در رابطه با

عدم حضور نمایندگان‌شان شکایت دارند. بزرگ‌ترین جناح مخالف که به‌رهبری ملا رسول علیه منصور می‌جنگید، عمدتاً از نوزی‌ها تشکیل شده بود و منصور را متهم به قبیله‌گرایی می‌کرد. هبت‌الله نیز به‌نظر می‌آید مانند ملا عمر «از لحاظ قبیله‌ی خنثا» باشد. ساکنان روستای او در اسپیروان او و خانواده‌اش را با ویژگی قبیله‌ی‌شان شناسایی نمی‌کنند، بلکه آن‌ها را روحانیان قبیله‌ی بی‌طرف می‌داند. در نهایت، مانند منصور، تردیدی در رابطه با سابقه‌ی روابط هبت‌الله با پاکستان یا دیگر دولت‌ها نیز وجود ندارد. تاکنون او هیچ‌گونه رابطه‌ی با دولت کشور میزبان خود برقرار نکرده است. احتمالاً این مسأله باتوجه به این‌که او بیشتر عمر خود را در جایگاه غیرسیاسی و غیررهبری سپری کرده بود، شگفت‌آور نیست. فاصله‌ی هبت‌الله از نقش‌های اجتماعی برجسته و گذشته‌ی غیرسیاسی‌اش بدون شک باعث شد که او بسیاری از نامزدهای احتمالی دیگر که بخشی از دسته‌ی منصور بودند، به‌عنوان چهره‌ی بیشتر وحدت‌بخش شناخته شود.

هبت‌الله دارای نقاط ضعفی مشکل‌ساز برای رهبری منصور نیست، و همچنین شهرت او به‌عنوان یک شخص فرهیخته که بسیاری از اعضای طالبان در لایه‌های مختلف را آموزش داده است، شانس مخالفت‌های تهاجمی را که منصور برای تثبیت جایگاه رهبری‌اش با آن مواجه بود کاهش می‌دهد.

منصور جنبش طالبان را تا زمان مرگ خود تحکیم کرده و آن را در مسیری ثابت و به‌نوعی قابل پیش‌بینی تنظیم کرده بود. قرار است که هبت‌الله از نزدیک مورد نظارت قرار داشته باشد تا مشخص شود باتوجه به فقدان تجربه‌ی مرتبط می‌تواند این جنبش بزرگ را مدیریت کند و این‌که آیا او مسیر تعریف‌شده‌ی گذشته را در رابطه با جنگ و صلح دنبال می‌کند یا خیر.

ادامه دارد...

ترجمه: معصومه عرفانی

طالبان در گذار: مرگ منصور و ارتقای هبت‌الله چه تأثیری بر جنگ (و صلح) خواهد داشت؟

شبکه‌ی تحلیگران افغانستان / برهان عثمان

بخش دوم

رهبران جنبش، قرآن و حدیث تدریس می‌کرد و در نتیجه تبدیل به رهبر معنوی نسل جنگ‌جویان جوان شده بود. همچنین او یکی از محدود علمای دینی است که طالبان به‌عنوان راهنمای معنوی خود پذیرفته‌اند و یکی از چند عالم دینی است که اعتماد و احترام ملا عمر را به‌دست آورده بود.

این مرد ۴۷ ساله در منطقه‌ی اسپیروان ولسوالی پنجوایی ولایت قندهار در خانواده‌ی به‌دنیا آمده که در منطقه به‌عنوان مالا شناخته می‌شدند. پدر و عموی او هر دو از واعظان مشهور منطقه بودند. خود هبت‌الله تمام دوران بزرگ‌سالی خود را خارج از پنجوایی سپری کرده است. خانواده‌ی او در حدود سال ۱۹۷۹ به بلوچستان فرار کرده و در یک اردوگاه پناهندگان در نزدیکی کوئته مستقر شدند. در آنجا او توسط علمای افغانستان درس‌های مذهبی را فرا گرفت. بنا بر گزارش‌ها، او همراه با مجاهدین ضدشوروی به‌رهبری فرماندهی که در ابتدا به حزب حرکت انقلاب اسلامی مولوی محمد نبی وابسته بود و سپس به حزب اسلامی یونس خالص پیوست مبارزه می‌کرد. به‌نظر می‌آید این دوره در سال‌های ۱۹۸۸ و ۱۹۹۲ قرار داشته باشد. در نخستین سال‌های حکومت طالبان، او مدرسه‌ی کوچکی را در منطقه‌ی رباط اسپین بولدک اداره می‌کرد (۱۹۹۵-۱۹۹۷). سپس، او برای مدت کوتاهی نخستین کار رسمی خود را با طالبان در دادگاه محلی ولایت قندهار به دست گرفت. آن‌جا بود که بنا بر گزارش‌ها، او به‌عنوان یک روحانی جوان و آگاه به ملا عمر معرفی شد. بعد از آن، او به‌مدت دو سال (احتمالاً از سال ۱۹۹۸ تا اوایل سال ۲۰۰۰) ریاست دادگاه نظامی ننگره را به عهده گرفت و سپس تا زمان سقوط رژیم به‌عنوان رییس دادگاه نظامی در کابل فعالیت می‌کرد. بعد از سال ۲۰۰۱، او در منطقه‌ی کوچک کوئته پاکستان، به طلبه‌ها و اعضای طالبان حدیث و قرآن تدریس می‌کرد. در این‌جا او لقب شیخ‌الحدیث و شیخ‌التفسیر را به‌دست آورد. او توسط ملا عمر به‌عنوان رییس دادگاه عالی دولت سایه‌ی طالبان منصوب شد (سال آن مشخص نیست، اما احتمالاً در سال ۲۰۰۸). در حدود سال ۲۰۱۲، او یکی از اعضای شورای رهبری شد. هبت‌الله در سال ۲۰۱۵، به‌عنوان معاون منصور منصوب شد.

او که از همان منطقه‌ی ملا عمر برخاسته بود و از خانواده‌ی می‌آمد که شهرت خوبی در پنجوایی دارند، در طول سال‌هایی که طالبان در قدرت بودند، به‌راحتی وارد حلقه‌ی شد که ملا عمر شخصاً با آن‌ها در ارتباط بود. براساس یک صدای ثبت‌شده از هبت‌الله، او به‌دلیل نظارت دقیق خود بر متخلفان از شریعت در صفوف طالبان و در نظرنگرفتن موقعیت کسانی که متهم به نقض قوانین بودند، توسط ملا عمر به‌عنوان رییس دادگاه نظامی کابل گماشته شد. همچنین، نخستین رهبر طالبان در طول شورش برای مشورت در رابطه با احکام حساس و مجازات فرماندهان سرکش از او درخواست کمک می‌کرد. هبت‌الله به‌شکل گسترده به‌عنوان یک عالم دینی وارسته شناخته می‌شد که مانند ملا عمر ریاضت اقتصادی را در زندگی شخصی‌اش ترجیح می‌داد و برای اجرای شریعت بسیار سخت‌گیر بود. تعدادی از طرف‌های مستقل، او را به‌عنوان فردی آرام و شونده‌ی خوب توصیف می‌کنند. سخنرانی‌های او نیز نشان‌دهنده‌ی آرامش او هستند. او نسبت به پیشینیان خود، با فصاحت کلام بیشتری سخن می‌گوید و بدیهی است که در مطالعات اسلامی بسیار آگاه‌تر است و این مسأله او را در اعتبار مذهبی در جایگاه بالاتری قرار می‌دهد.

جانشینی

براساس جایگاه او به‌عنوان یک پژوهشگر برجسته‌ی طالبان و باتوجه به اعتماد هر دو رهبر قبلی، ملا عمر و ملا منصور، هبت‌الله یکی از کاندیدانی بود که کم‌ترین مخالفت‌ها در رابطه با او وجود داشت. تعامل فعالانه‌ی او در تلاش‌های صلح داخلی در طول شش

کمک‌های دیپلماتیک

منصور هم‌زمان با «ارتقای» ساختارهای نظامی و اداری، همچنین تحولات اساسی در روابط خارجی جنبش طالبان به‌وجود آورد. او پس از آن‌که در اواخر سال ۲۰۱۱ ملا عمر را برای ایجاد دفتر قطر متقاعد کرد، در بازشدن این دفتر در سال ۲۰۱۳ نیز مهره‌ی تأثیرگذار بود. اگرچه دفتر سیاسی مستقر در دوحه هرگز وارد مذاکرات رسمی با دولت افغانستان نشد، اما در گفت‌وگوهای غیررسمی و غیردولتی میان بازیگران سیاسی مختلف شرکت داشته است. این گفت‌وگوها به طالبان کمک کرد تصویر خود را در دیدگاه تعدادی از بانفوذترین گروه‌های سیاسی در افغانستان، از جمله گروه جمعیت اسلامی با اکثریت قوم تاجیک، و دو شاخه‌ی حزب وحدت از قوم هزاره، بهبود ببخشد. علاوه بر قطر، گروه طالبان به‌رهبری منصور، روابطی با روسیه، چین، ایران و دیگر کشورها، ایجاد یا تقویت کرد. نمایندگان منصور با استفاده از نگرانی این کشورها از گسترش و سرریز شدن شبه‌نظامیان به قلمرو آن‌ها و حضور طولانی‌مدت آمریکا در افغانستان، در سال‌های اخیر ملاقات‌های منظمی با مقامات ارشد داشته‌اند. هدف این جلسات به‌دست‌آوردن حمایت این کشورها در ازای تضمین طالبان برای جلوگیری از حملات جهادی‌های خارجی فعال در افغانستان و پاکستان بود که قصد حمله به کشورهای ذکرشده در بالا را داشتند. در مواردی، این جلسات نیازمند سفر نمایندگان طالبان خارج از محدوده‌ی افغانستان و پاکستان بود. اگرچه منصور پیش از به‌دست گرفتن رهبری، از روابط دوستانه‌ی با پاکستان برخوردار بود، اما روابط روبه‌گسترش گروه با این کشورها، یکی از دلایل افزایش ناراضی‌های پاکستان نسبت به او بود. به‌نظر می‌آید که منصور با موفقیت برداشت‌ها نسبت به این گروه را در چین، روسیه و تعدادی از جمهوری‌های آسیای مرکزی، از «تهدید» به «سپرلا» در برابر خطر «افراط‌گرایان» تغییر داده بود.

منصور در دورانی که رهبری رسمی طالبان را پس از اعلام مرگ ملا عمر در اواخر ماه جولای ۲۰۱۵ برعهده گرفت، با زیرکی بحران قدرت را مدیریت کرد. او از مذاکرات گسترده‌ی برای جلب رضایت بسیاری از اعضای ارشد طالبان که با رهبری او یا شیوه‌ی به‌دست گرفتن قدرت توسط او مخالف بودند استفاده کرد. در مواردی که مذاکرات تأثیرگذار نبود و منتقدانش آشکارا در مقابل او ایستادند، منصور باوجود خطر مقاومت، از بیشترین قدرت خود برای از بین بردن آن‌ها استفاده کرد. او در طی دوره‌ی رهبری رسمی ۱۰ ماهه‌اش موفق شد تقریباً تمام منتقدانش را خنثا کرده و کسانی که آشکارا در مقابلش ایستادند بیرون راند. مرگ او زمانی اتفاق افتاد که او پیش از آن به‌خوبی جنبش را با محوریت خودش یکپارچه ساخته بود. (بخشی از این یکپارچه‌سازی شامل ادغام گروهی موسوم به شبکه‌ی حقانی به جریان اصلی از طریق انتصاب رهبر بالفعل آن، سراج‌الدین حقانی، به‌عنوان معاونش و ایجاد تقسیمات جدید در شورای رهبری بود).

هبت‌الله، متدین، خشن و سخت‌گیر

چهار روز پس از مرگ منصور، طالبان در تاریخ ۲۵ ماه می ۲۰۱۶ اعلام کرد که معاون منصور، هبت‌الله، به‌عنوان امیرالمومنین جدید انتخاب شده است و پسر ملا عمر، ملا یعقوب، و سراج‌الدین حقانی به سمت معاونان او منصوب شده‌اند (حقانی سمت قبلی خود را حفظ کرد).

هبت‌الله شخصیتی کاملاً متفاوت و تجربه‌ی زندگی متفاوتی از منصور دارد. ویژگی اصلی که به او اعتبار می‌بخشد این است که او یک عالم مذهبی مورد احترام است و همچنین به‌عنوان شیخ‌الحدیث شناخته می‌شود که به‌معنای تخصص داشتن در تفسیر گفته‌های پیامبر است. برای سال‌های بسیاری، او در طول وقفه‌ی زمستانی به هزاران نفر از جنگ‌جویان طالبان، شامل پسران و نوه‌های

چهارشنبه

سخن‌آورد هاتفا

گندهارا / کیا بلوچ

ترجمه: علی احمدی

قتل رهبر طالبان به روایت شاهدان عینی

روز پشتو سیاه است

یک بیان عامیانه هست که می‌گویند روز فلانی سیاه است. این را وقتی می‌گویند که کسی در تنگنای دشواری باشد، اما حتا همان نزدیکان خودش هم به او یاری نرسانند. امروز پشتو در چنان وضعی است.

زبان پشتو مثل هر زبان دیگر دنیا تنها برای این که هست و زنده هست، زیبا و اعجاب‌انگیز است. تصور کنید کودک پشتونی را که تازه کم‌کم زبان مادری خود را یاد گرفته و با آن چه می‌گوید مایه‌ی دلخوشی و تفریح خانواده‌ی خود می‌شود. ممکن شدن این پدیده‌ی شگفت و شیرین در دهان آن کودک به زبان پشتو جان می‌دهد. اما دریغ که دیری نمی‌پاید که آن زبان زنده‌گی و زیبایی، که چشمه‌ی کوچکی از پاکیزه‌گی است، به دریایی سرشار از خشونت و تیره‌گی متصل می‌شود. آن دریا فرهنگ عمومی‌یی است که دیری است جامعه‌ی پشتون را فرو گرفته و هنوز نشانه‌های نیرومندی از مقاومت در برابر این فرهنگ عمومی خشونت‌پرور و تیره‌گی‌افزا در میان پشتون‌ها دیده نمی‌شود. پشتو، مثل هر زبان دیگر، استعداد توسعه دارد و می‌تواند محملی برای دانایی و روشنی و تازه‌گی شود. اما این زبان گروگان فرهنگ مردسالار مذهبی خشنی است که برای ماندن در جامعه‌ی پشتون به بیش از چهارصد واژه نیاز ندارد. طالبان و فرهنگ عمومی‌یی که پروراندن‌های طالبان است، فقط به زبانی نیاز دارند که دستگاه واژه‌گانی آن از چند تا امر و نهی برخوردار باشد. آنان به زبان علم، زبان فلسفه، زبان قصه و خلاقیت ادبی، زبان دانش‌های مدرن و زبان حیات مدرن نیاز ندارند. برای آنان همین زبان کنونی پشتو بیش از حد نیاز گسترده و عمیق است.

ماجرا زمانی تلخ‌تر می‌شود، و به همین خاطر می‌گویم روز پشتو سیاه است، که حتا کثیری از تحصیل‌کرده‌گان و روشنفکران پشتون هم که «روز پشتو» را گرمی می‌دارند، در سیاه شدن روز پشتو سهم دارند. برای این که حتا آنان نیز در محکوم کردن طالبان و فرهنگ طالبانی حاکم در جامعه‌ی پشتون تردید دارند. تعداد زیادی از ناسیونالیست‌های قوم‌گرای پشتون، که قاعدتاً باید عاشق و شیدای زبان مادری خود باشند، نمی‌دانند که با حمایت از طالبان و فرهنگ طالبانی چه ضربه‌ی وحشتناکی به زبان مادری خود می‌زنند. بعضی از آنان گمان می‌کنند که قوت پشتو در دشمنی با فارسی دری است. بعضی دیگر گمان می‌کنند که اگر اجازه ندهند فارسی زبانان پوهنتون را دانشگاه بگویند، به زبان پشتو سودی می‌رسد. واقعیت آن است که زبان پشتو، مثل هر زبان دیگری، وقتی توسعه می‌یابد و قوی می‌شود که اهل این زبان اجازه بدهند عناصر دنیای جدید، از علم گرفته تا نظام‌های مدرن سیاسی، وارد جامعه‌ی پشتون شوند و زبان‌شان را باز کنند.

«فکر نمی‌کردیم او ملا منصور باشد. ما از اسناد عکس برداشتیم، و فکر می‌کردیم او یک شهروند پاکستانی است [شاید این عکس‌ها کمک کند تا خانواده‌اش او (مقتول) را شناسایی کند].»

بادینی ادعای افضل مبنی بر چگونگی به‌دست آوردن مدارک شناسایی از جیب لباس نیمه‌سوخته‌ی یکی از قربانیان را تایید کرد. اکثر ادعاها در مورد چگونگی پیدا شدن اسناد منصور بر این نکته تاکید دارند که این مدارک در نزدیکی محل حادثه پیدا شده است؛ اما افضل و بادینی به‌عنوان شاهدان عینی راویان اول این رویداداند.

بادینی به‌خاطر نمی‌آورد که دقیقاً

چه ساعتی به آن‌جا رسید، اما

فکر می‌کند او در عرض دو ساعت

از زمان وقوع حادثه به آن‌جا

رسیده باشد. او گفت، «اطلاع یافتیم

که موتری در ۵ کیلومتری یک

رستوران کنار جاده‌ی مورد حمله

قرار گرفته است، رستورانتی که

سرنشینان موتری برای صرف نان

چاشت در آن توقف کرده بودند.

برخی مردم به من گفتند که موتری

توسط هواپیما هدف قرار گرفته، اما

کسی نمی‌توانست تایید کند که آن‌ها

هواپیمایی را دیده‌اند که بمب پرتاب

کرده یا موشک شلیک کرده باشد.»

منصور با خود حمل می‌کرده در شبکه‌های تلویزیونی و آنلاین پاکستان به گردش درآمد. پس از آن بود که پرسش‌های زیادی در این زمینه مطرح شد که این اسناد چگونه در این حمله سالم مانده؛ حمله‌ی که دارندگان این اسناد را کشت و موتری آن‌ها را سوختانده و به خاکستر تبدیل کرد.

افضل گفت، «مقامات محلی یک ساعت پس از این رویداد به منطقه رسیدند و ما اسناد و اسکناس‌ها را به آن‌ها تحویل دادیم». ادعایی که تایید آن به‌صورت مستقل امکان‌پذیر نبود. اما ادعای او (افضل) توسط یک خبرنگار محلی و شاهد عینی تایید شد. بادینی (Badini) به‌عنوان رابط چندین شبکه‌ی تلویزیونی و روزنامه‌ی پاکستان، به‌سرعت خود را از شهرک نوشکی مقر یکی از ولسوالی‌های بلوچستان، به محلی رساند که منصور در آن‌جا هدف قرار گرفت.

او (بادینی) به وب‌سایت گندهارا گفت: «اطلاع یافتیم که یک موتری به‌طور مرموز نابود شده است، کتجکاو شدم و با سرعت خود را به محل حادثه رساندم. وقتی رسیدم، جمعیت زیادی آن‌جا بود. دو جسد، تعداد زیادی ده‌نشین، رهگذران و مقامات رسمی آن‌جا بودند.»

بادینی به‌خاطر نمی‌آورد که دقیقاً چه ساعتی به آن‌جا رسید، اما فکر می‌کند او در عرض دو ساعت از زمان وقوع حادثه به آن‌جا رسیده باشد. او گفت، «اطلاع یافتیم که موتری در ۵ کیلومتری یک رستوران کنار جاده‌ی مورد حمله قرار گرفته است، رستورانتی که سرنشینان موتری برای صرف نان چاشت در آن توقف کرده بودند. برخی مردم به من گفتند که موتری توسط هواپیما هدف قرار گرفته، اما کسی نمی‌توانست تایید کند که آن‌ها هواپیمایی را دیده‌اند که بمب پرتاب کرده یا موشک شلیک کرده باشد.»

بادینی، عکس‌هایی از صحنه گرفت و بعداً همراه با مقامات محلی به دفترشان رفت و در آن‌جا اجازه یافت تا از اسنادی عکاسی کند که از یکی از قربانیان به‌دست آمده بود.

محمد افضل (نام مستعار) در یک بعد از ظهر داغ ۲۱ ماه می، در ایستگاه نزدیک دهکده‌اش کیلی سنات‌خان در جنوب غرب پاکستان منتظر بس بود که صدای مهیبی به گوشش رسید. او گفت: «من به‌سوی محل انفجار دویدم، و چند دقیقه بعد متوجه موتری شدم که در حال سوختن بود». او این صحبت را چند لحظه پس از حمله‌ی پهبادهای امریکایی بیان کرد. حمله‌ی که حالا تایید شده، ملا اختر محمد منصور رهبر طالبان را کشته است؛ این رویداد در بزرگراهی اتفاق افتاد که ایالت نارام بلوچستان پاکستان را به ایران وصل می‌کند.

او گفت، بلافاصله پس از این حمله که بین ساعت ۳:۰۰ تا ۴:۰۰ بعد از ظهر اتفاق افتاد، «من به موتری نزدیک شدم و دیدم دو نفر داخل موتری بودند. به لباس سوخته‌ی یکی از آن‌ها چنگ زدم، لباس پاره شد. من به‌تنهایی قادر نبودم او را بیرون بکشم». او گفت، «یک عضو پولیس محلی و یک فرد دیگر به‌زودی به من پیوستند. من هواپیمایی ندیدم، ما تصور کردیم شاید لوله‌ی گاز [سوخت] داخل موتری پاره شده باشد». در پاکستان گاز طبیعی فشرده شده به‌طور معمول به‌عنوان سوخت موتری استفاده می‌شود، مواد سوختنی که غالباً تصادف‌های جاده‌ی به آن نسبت داده می‌شود. به‌گفته‌ی افضل، جمعیت زیادی از مسافران و ده‌نشینان به‌سرعت گردهم آمدند و برای خاموش کردن شعله‌های آتش اقدام به پاشیدن خاک بر روی آن کردند. منطقه‌ی کیلی سنات‌خان تقریباً در نیمه‌ی جاده‌ی ۶۳۰ کیلومتری است که شهر کوپته مرکز ایالت بلوچستان را به منطقه‌ی قنتان، گذرگاه مرزی ایران وصل می‌کند. افضل گفت، «در یک جیب قربانی که من به لباسش چنگ زده بودم، مقداری اسکناس‌های سوخته و در جیب دیگری یک پاسپورت [پاکستانی] و یک شناس‌نامه بود».

ساعتی بعد یک مقام امریکایی اعلام کرد که ملا منصور در منطقه‌ی بلوچستان هدف حمله‌ی پهبادی قرار گرفته است، و تصاویری از پاسپورت پاکستانی که گفته می‌شود

هر روز روزنامه اطلاعات روز را پشت در منزل‌تان در یافت کنید

Subscribe to Daily Etilaat Roz

6 Months 120\$ USD

Annual 200\$ USD

برای ادارات دولتی و شرکتها

۳۰۰۰ افغانی ۳ ماهه

۵۰۰۰ افغانی یک ساله

برای متعلمین و محصلین

۲۰۰۰ افغانی ۳ ماهه

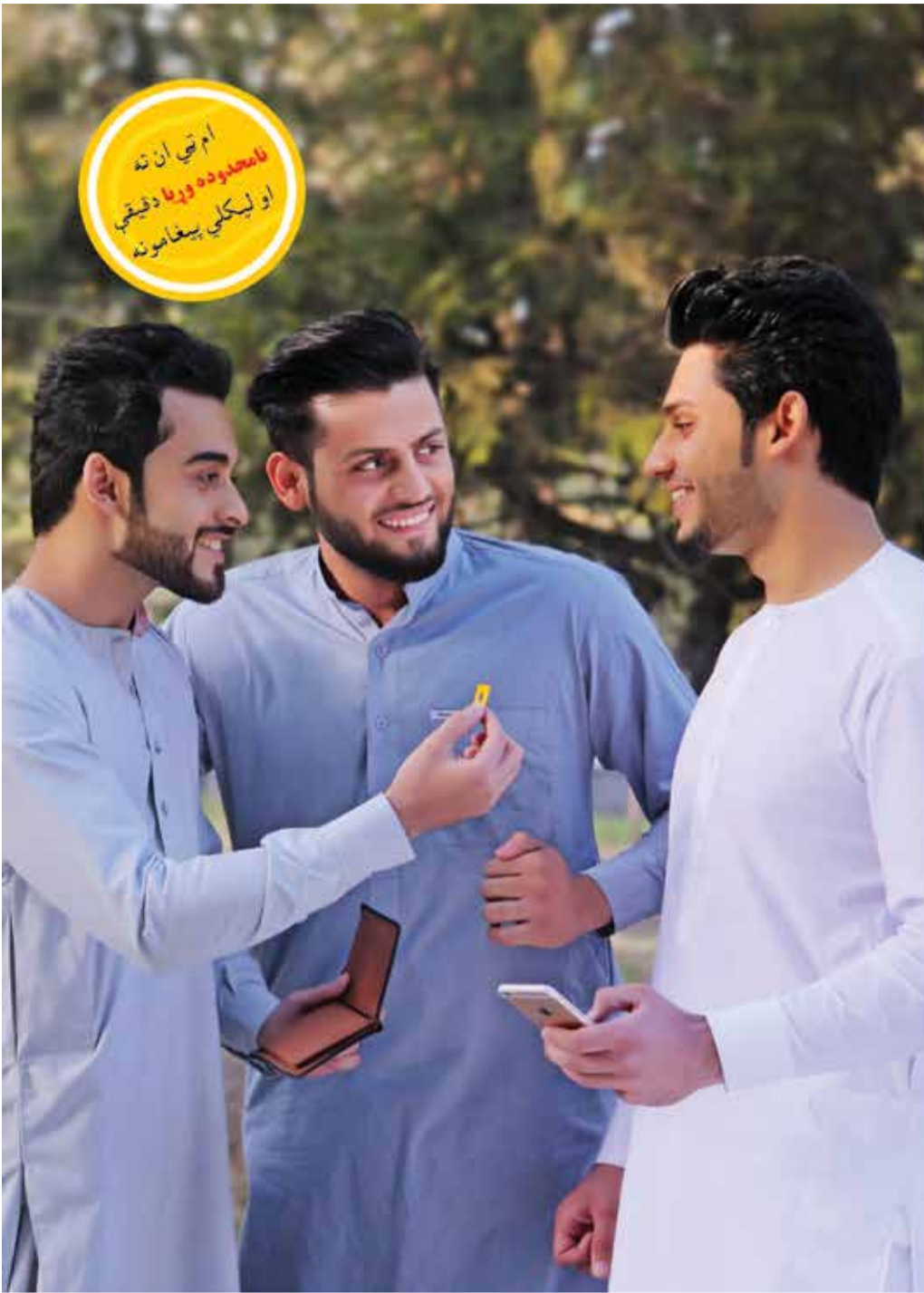
۴۰۰۰ افغانی یک ساله

یادداشت: تنها یادداشت روز دیدگاه رسمی اطلاعات روز می‌باشد. مسئولیت سایر نوشته‌ها به نویسندگان آن بر می‌گردد.

zaki.daryabi2@gmail.com

jawad.najee@gmail.com

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: ذکی دریابی
معاون مدیرمسئول: حمیرا رسا
سردبیر: جواد ناجی
دبیر خبر: عصمت الله سروش
گزارشگران: راحله رسیل، الیاس نواندیش
ویراستار: عمران راتب
صفحه آرا: هادی دریابی
بازاریاب: محمد حسین جويا ۰۷۶۷۱۵۲۰۶۲
ایمیل: dailyetilaatroz@gmail.com
آدرس: کابل، کارته سه، سرک شورا
شماره تماس: ۰۷۸۹۶۴۵۱۶۰
مسئول توزیع: روح الله مرادی ۰۷۷۶۹۴۰۴۵۴ / ۰۷۹۲۹۱۹۳۳۲

ام تی ان ته نامحدوده وریا دقیقې او لیکلې پیغامونه

خپل ام تی ان سیمکارت مو بیا فعال کړئ!

نامحدوده وریا اړیکې او لیکلې پیغامونه ترلاسه کړئ

که تاسو د ۱۳۹۴ کال د مرغومي له ۲۵ نېټې راهیسې خپل ام تی ان سیمکارت نه وي کارولی، ۵۰ افغانۍ یا ډېر کرېډټ په خپل حساب کې اضافه او د ام تی ان شمېره ته نامحدوده وریا اړیکې او لیکلې پیغامونه د ۱ ورځې اعتباري مودې لپاره ترلاسه کړئ. همدا راز کولای شئ چې د ام تی ان په ځانگړې ورځنۍ بکسه کې گډون وکړئ او د ۵ افغانیو لگښت په بدل کې د یوې ورځې لپاره د ام تی ان شمېره ته ۱۰۰ وریا دقیقې او ۱۰۰ وریا لیکلې پیغامونه ترلاسه کړئ.

د گډون لپاره، همدا اوس کرېډټ زیات کړئ

د وریا بڼه	د وریا کد	د وریا کد	د وریا کد	د وریا کد	د وریا کد
د وریا بڼه	د وریا کد	د وریا کد	د وریا کد	د وریا کد	د وریا کد
د وریا بڼه	د وریا کد	د وریا کد	د وریا کد	د وریا کد	د وریا کد

د مناسبې کارونې لپاره د پلي کیدو وړ دی

د لا زیاتو معلوماتو لپاره له ۷۷۹ شمېرې سره اړیکه ونیسئ
د سیمکارت لیکلې پیغامونه د MTN Afghanistan
www.mtn.com.af MTN Afghanistan MTNAF
Linked MTN Afghanistan MTNAF

په هرځای کې له تاسو سره

سریع ترین و مناسب ترین 3G در افغانستان

۳ جی بی

۴۰۰ افغانۍ

برای اشتراک 3GB را به ۱۵۱ ارسال نمایید
مدت اعتبار: ۱ ماه

۱ جی بی

۲۵۰ افغانۍ

برای اشتراک 1GB را به ۱۵۱ ارسال نمایید
مدت اعتبار: ۱ ماه

۱ جی بی

۲۰ افغانۍ

برای اشتراک 1GB را به ۱۵۱ ارسال نمایید
مدت اعتبار: ۲۴ ساعت
از ساعت ۱۱ شب الی ۷ صبح قابل استفاده میباشد

۷ جی بی

۸۰۰ افغانۍ

برای اشتراک 7GB را به ۱۵۱ ارسال نمایید
مدت اعتبار: ۱ ماه

۵ جی بی

۶۰۰ افغانۍ

برای اشتراک 5GB را به ۱۵۱ ارسال نمایید
مدت اعتبار: ۱ ماه

ارتباط دهنده افغانستان
Connecting Afghanistan

یک شرکت افغانی، توسط افغانها، برای افغانها

۱۵۲